

NAMAZ KILDIRANIN DİKKAT ETMESİ GEREKENLER

*Vessalâtü vesselâmü âlâ seyyidi'l ev-
velîne ve'l âhirîn. Muhammedini'l Mustafâ ve
alâ âlihi ve sahibihî ve men tebi'ahû bi-
ihsânin ecmaîne't-tayyibîne't-tâhirîn. Emmâ
ba'dü fe-kâle resûlullahi sallallahu aleyhi ve
sellem;*

إِذَا صَلَّى أَحَدُكُمْ لِلنَّاسِ فَلْيُخَفِّفْ، فَإِنَّ فِيهِمْ
الضَّعِيفَ وَالسَّقِيمَ وَالْكَبِيرَ، وَإِذَا صَلَّى أَحَدُكُمْ
لِنَفْسِهِ فَلْيُطَوِّلْ مَا شَاءَ

*İzâ sallâ ehadüküm li'n-nâsi fe'l-yuhiffe
fe-inne fîhimü'd-da'îfü ve's-sakîmü ve'l-
kebîrû ve izâ sallâ ehadüküm li-nefsihî fe'l-
yutavvil mâ şâ'e.*

*Revâhü'l-buhâriyyu ve müslimü ve ebû
dâvûd ve nesei an ebî hüreyre radiyallahu
anh.*

Namaz kılmakla ilgili bir hadîs-i şerîf.
Efendimiz buyuruyor ki;

İzâ sallâ ehadüküm li'n-nâsi. "Sizden bi-
riniz insanlara namaz kıldırıyorsa yani imam-

sa, öne geçmişse, söz onunsa, namazı istediği gibi kılmak onunsa.” *Fe’l-yuhiff*. “Hafif yap-sın, namazı uzatmasın, uzun kılmasın.” *Fe-inne fihim*. “Çünkü bu arkasındaki cemaatin içinde vardır.” *ed-Da’îfü*. “Zayıf olanı var-dır.” *Ve’s-sakîmü*. “Hasta olanı vardır.” *Ve’l-kebîru*. “Yaşlı olanı vardır.”

a. **Namaz Kıldırın Kişinin Cemaatteki Dermansız İnsanlara Dikkat Etmesi**

Dermansız, güçsüz, ayakta durmaya me-calı olmayan zayıfı vardır, hastası vardır, yaşlısı vardır. Onun için hafifçe kıldırın, uzun kıldırmasın, dayanılmayacak, tahammül edilmeyecek gibi uzatmasın.

Ve iza sallâ ehadüküm li-nefsihî. “Ama sizden biriniz kendi başına namaz kılıyorsa.” *Fe’l-yutavvil mâ şâ’e*. “İstediği kadar uzat-sın.”

Peygamber Efendimiz bir gece namazın-da bir secde edermiş, bir rekât yarı geceye kadar, yarı geceden sonra da öteki rekât; iki rekâtla bir geceyi geçirirmiş. Çünkü kendi başına. Ayakları şişinceye kadar namaz kılar-mış. Kendi başına, kendisi bilir. Amma başka-sına kıldırıldığı zaman onları düşünecek. Çün-

kü... hatta ihtiyacı olan vardır. Yani treni kaçıracaktır, otobüs kaçacaktır, okula gidecektir, mecburiyeti vardır. Hatta daha fazla uzatırsa abdestini tutamayacak olanı vardır. Bunların hepsi mümkün. Cemaat çünkü. O zaman hafif kıldırın. Kendisi kılacağı zaman, namazı seviyor, istediği kadar uzatsın diyor Efendimiz.

Demek ki cemaati düşüneceğiz, bıktırmayacağız. Cemaati bıktırmaya tenfîr-i cemâat derler, cemaati nefret durumuna düşürmek derler. Çok yasaklanmış olan bir şeydir İslâm'da, imamların dikkat etmesi gereken bir husustur. Cemaati kaçırttırmayacak, nefter ettirmeyecek.

Ya o adamın arkasında da namaz kılınmaz ya? Mübarek bir kılmaya başladı mı çok uzatıyor, bilmem ne filan..

Böyle şey yapmayacak, hafifçe kıldırarak, tadında bırakacak işi.

Muratpaşa Camii'nin imamı varmış, üç günde hatim indiriyorlarmış veyahut işte böyle sıkışık bir zamanda.. Cemaat içeri girdikten sonra [hoca] trak kapıyı kilitliyormuş içe-

riden, anahtarını cebine atıyormuş, geçiyormuş mihraba.

Yahu adam! Ne kilitliyorsun kapıyı? Ya abdesti sıkışırsa? N'apsın yani adam?

Kaçmasın.

Yani kaçarsa kaçsın, bir ihtiyacı var ki ondan çıkıyor, ne oluyorsun...

إِذَا صَلَّى الْعَبْدُ فِي الْعَلَانِيَةِ فَأَحْسَنَ، وَصَلَّى فِي السِّرِّ
فَأَحْسَنَ، قَالَ اللَّهُ: «أَحْسَنَ عَبْدِي».

*İzâ salle'l-abdü fi'l-alâniyeti fe-ahsene
ve izâ sallâ fi's-sırrı fe-ahsene kâlellâhu
teâlâ ahsene abdî.*

Ebû Hüreyre *radıyallahu anh*'ten bu kısa ikinci hadîs-i şerîf.

“Kul herkesle beraber namaz kıldığı zaman, *alâniye* görünen bir şekilde namaz kıldığı zaman namazı güzel kılarsa.”

Aferin önüne bakıyor, tâdil-i erkân ile kılıyor, ağır ağır tadını çıkartarak kılıyor. Tamam.

Ve sallâ fi's-sırrı. “Hiç kimsenin görmediği, tek başına olduğu zaman kıldığı zaman-

da." *Fe-ahsene*. "O zaman da güzel yaparsa." *Kâlellâhu teâlâ*. "Allahu Teâlâ hazretleri buyurur ki." *Ahsene abdî*. "Aferin kuluma, güzel yaptı."

Amma, burada söylemiyor amma insanlarla beraber kıldığı zaman özene bezene güzel kılar da evde kıldığı zaman, "İki takla bir bakla yâ rabbi sen beni günahattan sakla!" Paldır küldür, paldır küldür tavuğun yerden yem toplayışı gibi [hızlı hızlı]; *semi'allahu li-men hamideh.. Rabbenâ ve leke'l-hamd.. Allahu ekber.. Allahu ekber.. Allahu ekber, allahu akber allahu ekber allahu ekber.. esselamu aleyküm ve rahmetullah esselamu aleyküm ve rahmetullah..* Uuup! Pabucunun bir tanesi orada kalıyor, bir tanesi orada kalıyor, fırt gidiyor.

O zaman yani güzel kılmıyorsa riyadır, riyakârlıktır. Yalnız olduğu zaman güzel yapmıyorsa, insanların yanında güzel yapıyorsa bu kötü bir durumdur çünkü insanlardan korkuyor, özeniyor da rabbiyle kaldığı zaman rabbinden korkmuyor, utanmıyor da özenmiyor. O iyi olmaz. Ama hem aşikâre kıldığı zaman cemaatle, halkın arasında, güzel ya-

par hem yalnız kaldığı zaman kimse görmedik yerde de güzel namazını kılsa aferini alır. Kulum güzel yaptı, aferin diye Cenâb-ı Hak takdir eder, sever, mükafatlandırır tabii. Cenâb-ı Hak'ın sevgisini kazanmak çok güzel.

إِذَا صَلَّى أَحَدُكُمْ فِي رَحْلِهِ، ثُمَّ أَدْرَكَ الْإِمَامَ وَلَمْ يُصَلِّ،
فَلْيُصَلِّ مَعَهُ، فَإِنَّهَا لَهُ نَافِلَةٌ

*İzâ sallâ ehadüküm fî rahilihî sümme ed-
rake'l-imâme ve lem yüsalli fe'l-yüsalli
me'ahû fe-innehâ lehû nâfiletün.*

b. Cemaatle Namazın Önemi

“Sizden biriniz kervanda, yolda gelirken namazı kıldı da sonra kasabaya geldiği zaman baktı ki orada cemaatle namaz kılınıyor, yetişti imama, cemaatle namaz kılmaya, ama kılmıştı yolda, ona da uysun.” O imama da Allahu ekber desin uysun. *Sümme edrake'l imâme ve lem yusalli*. “Namaz kılmamışken yetişmişse.” Bu *ve lem yusalli*'nin fâili imam. “İmam daha namaz kılmamışken camiye yetişmişse, imama yetişmişse.” *Fe'l-yusalli me'ahû*. “Onunla beraber de kılıversin.” N'olcak fazla mal daha iyi olur, göz çıkarmaz

ki. *Fe-innehâ lehû nâfiletün*. “Çünkü bu iki tane kıldı ama aynı namazı o onun için nafiledir.”

Bir de bizim arkadaşlardan birinin, İngiltere’deyken beraber okudukları bir arkadaşı varmış, Malezya’da rektör olmuş adam dönünce; orada tahsil gördü, Malezya’da rektör olmuş. Bizim bu arkadaş da, daha doğrusu benim talebe de, o da Malezya’ya bir vesile ile gitmişti. Arkadaşının ziyaretine gitmiş, rektör tabii, hatırlı bir arkadaşı. Oo.. Hoş geldin Mehmedim, n’aber, iyi misin, hoş musun şapur şapur filan.. Ezan okunmuş camiye gitmişler, namazı kılmışlar. Ondan sonra biraz daha geçmiş zaman, bir cemaat daha gelmiş, rektör yine gitmiş kılmış. Ondan sonra bir daha bir cemaat gelmiş, rektör bir daha kılmış.

“Yahu ne oluyor?” demiş arkadaşına, samimiyeti var..

“Ben kılmazsam bunlara şey olmaz, yani bunlara takviye oluyor, olsun demiş, ben Allah rızası için kılıyorum, çocuklar görsünler ki yani üniversitenin rektörü namaz kılıyor, profesör namaz kılıyor, şeyleri yerine gelsin diye

yapıyorum.” demiş. Yani oy almak için değil. Allah rızası için şey yapıyor, talebeler ısınsın, sevsin diye yapıyor.

إِذَا صَلَّتِ الْمَرْأَةُ خَمْسَهَا، وَصَامَتْ شَهْرَهَا،
وَحَفِظَتْ فَرْجَهَا، وَأَطَاعَتْ زَوْجَهَا، قِيلَ لَهَا: ادْخُلِي
الْجَنَّةَ مِنْ أَيِّ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ شِئْتَ.

*İzâ salletî'l-mer'etü hamsehâ ve sâmet
şehrahâ ve hafizet fercehâ ve etâ'at zevcehâ
kîle lehâ udhili'l-cennete min eyyi ebvâbi'l-
cenneti şî'ti.*

Enes *radiyallahu anh'*ten müjdeli bir hadis ama hanımlara. Dört oldu. N'apalım fazlası iyi.

İzâ salletî'l-mer'etü hamsehâ. “Hatun, kadın beş vakit namazını kılırsa.”

Kılıyor, maşaallah, senin hatun benim hatun beş vakit namazı kılıyor, tamam, güzel. Beş vakti kılırsa.

Ve sâmet şehrahâ. “Ramazan gelince de Ramazan ayını da orucunu tutuyor.” Aferim, iki. *Ve hafizet fercehâ.* “Namusunu da koruyor. Kocasına itaatli, bağlı, namusunu da ko-

rursa." *Ve etâ'at zevcehâ.* "Zevcesine de, kocasına da dikbaşlılık yapmıyor."

Söz dinliyor, itaat ediyor, tamam efendi diyor, itaatli bir hatun. Masal gibi bir şey ya bu!

"Ondan sonra Allahu Teâlâ hazretleri ona buyurur ki." *Kîle lehâ.* "Ona denilir ki." Yani belki bir melek söylüyor ama Allah dirtiyor. *Udhili'l-cennete.* "Ey hatun cennete gir!" *Min eyyi ebvâbi'l-cenneti şî'ti.* "Cennetin hangi kapısından istersen gir, hepsi serbest denilir."

Kolay. Koley ya zor değil! Beş vakit namaz kılacak, Ramazan orucunu tutacak, namusunu koruyacak, kocasına itaat edecek. Hanımların işi kolay, cennete girmek çok kolay, itaat ederse.

Tabii itaat itaat diye, hanımlar beylerine itaat etsin deniliyor da, bunun sebebi beylerin daha dindar olmasındandır. Yani hanımının da dindarlığını korumak, âhiretini kollamakla görevli olmasındandır. Yoksa öyle zevceler, öyle kocalar var ki illallah!.. Hanım mübarek, hatun evliyâ, uçacak nerdeyse, gördüğü rüyaları filan anlatsam ağzınız açık

kalır, hayran kalırsınız; kocası haydut, çete, içkici, ayyaş, sarhoş... Kadıncağız, “N’apalım, bu benim kaderimmiş, Allah ıslah etsin!” diyor.

Tabii koca iyi olmazsa çok zor. Yani herhangi bir kimse, koca olsun baba olsun, hoca olsun patron olsun, komutan olsun vesaire herhangi bir kimse Allah’ın yasak kıldığı bir şeyi kullara emredemez, Allah’ın emrettiği bir şeyi de yasaklayamaz, hakkı yoktur. Allah’ın emrine aykırı emir, yasağına aykırı yasak, söz olmaz. Yani *etâ’at zevcehâ* demek “kocasını müslümansa kocasına itaat edecek” demek. Ama bu devirde aksini çok duyuyoruz çok!

Çok evlatlar var, babası anası beş para etmez, evlat beş vakit namazlı. Hocam diyor benim annem babam, dua buyurun Allah ıslah etsin diyor. Namaz kılmazlar, açık saçıktır, namaz kılanları sevmezler, İslâm’ı sevmezler... Allahu ekber!.. Öyle anneden babadan bir evlat gelmiş evliyâ. Nasip!..

يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ

*Yuhricü'l-hayye mine'l-meyyiti ve yuhricü'l-meyyite mine'l-hayy.*¹

Ölüden diri çıkartıyor, kara topraktan canlı bitkiler büyüttürüyor, dirileri de öldürüyor Cenâb-ı Hak. Sübhanallah!..

Allah bizi yolunda dâim eylesin, ibadetine müdâvim eylesin, sevdiği kul eylesin, sevdiği işleri yapmayı nasip eylesin, müslüman yaşatıp huzuruna mü'min-i kâmil olarak varıp, rıdvân-ı ekberine erip, cennetiyle cemaliyle müşerref olmayı nasip eylesin.

Bi-hürmeti esrâr-ı sûreti'l-Fâtiha.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
9 Rebîü'l-Evvel 1421 / 11.06.2000

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

---

¹ 30/Rûm, 19.